

Erasmus Plus Stratégiai
partnerség a szociális
érzékenység fejlesztésért

MEGOLDÁSKATALÓGUS

2015-1-HU01KA201-013623



A projektet az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.

A kiadványt összeállította a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceum és a szegedi KatHáz Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai csoportja.

A szakmai csoport tagjai:

Bibok Ágnes (KatHáz Közhasznú Nonprofit Kft.)

Erdei Ildikó (Bartók Béla Elméleti Líceum)

Kiss-Pataki Adél (Bartók Béla Elméleti Líceum)

Szarvas Eszter (KatHáz Közhasznú Nonprofit Kft.)

2017

Tartalom

A megoldáskatalógus célja	5
A megoldáskatalógus felépítése	5
Hogyan fejleszthető a szociális érzékenység? Hogyan alakítható?	5
Az Erasmus+ Stratégiai partnerség a szociális érzékenység fejlesztéséért („Érted?!”) projekt eredményei, szellemi termékei	6
A társadalmi tudatosság	7
Társadalmi befogadás	7
Civil társadalom	7
Az önkéntesség	7
Társadalmi részvétel – „Légy a változás, amit látni szeretnél a világban!”	8
Social Media	8
A projektpartnerek tapasztalatából: jó gyakorlatok	13
A Gondviselés kövei – interaktív lelki ösvény	15
A kiválasztottak	16
Adventi ablaknyitás	17
Alumni program	18
Az ifjúsági munka ABC-je	19
Csinosan a jó célért!	20
Favour Market szívességcsere program	21
Hátizsákos újságírás	22
Hazavitt tudás	23
Incubator 4.0	24
KultúrPéntek	25
MotivAction tréning- és mentorprogram	26
Nem vagyok passzív!	27
Önismereti kör	28
Önkéntes toborzó	29
Szociális kirándulás	30
Társadalmi előadássorozat	31
Konklúzió helyett	32
Elérhetőségeink	33
Mellékletek	35

A megoldáskatalógus célja

A megoldáskatalógus az *ÉrTed?! Stratégiai partnerség a szociális érzékenység fejlesztéséért* projekt egyik szellemi terméke. Célja a problémakatalógus által felvetett problémák megválaszolása, a tapasztalatok rendszerezése, a tesztkurzus eredményeinek elemzése, a jó gyakorlatok összegyűjtése, cseréje. Általa hatékonyabbá válik a disszemináció szakmai körökben és ugyanakkor kiinduló pontja lehet további projekteknek, tevékenységeknek.

A megoldáskatalógus felépítése

5 _____

A megoldáskatalógus első részében összegezzük, hogy az elmélet szerint, hogyan fejleszthető a szociális érzékenység, mint a szociális kompetencia része. Ezzel párhuzamosan bemutatásra kerülnek a különböző projekttevékenységek illetve eredmények, azaz, megmagyarázzuk, hogy mit miért terveztünk így és valósítottunk meg így a projekt során. A tevékenységek és eredmények bemutatását a visszajelzések alapján megfogalmazott következtetések zárják. A megoldáskatalógus fontos részét jelentik a projektpartnerek egyes jó gyakorlatainak bemutatása, amelyek ötletként, válaszként szolgálhatnak más szervezetek számára is. A könnyebb átláthatóság, eligazodás érdekében ezeket a jó gyakorlatokat egy összegző táblázatba is foglaltuk.

Hogyan fejleszthető a szociális érzékenység? Hogyan alakítható?

A szociális érzékenységet a szociális kompetencia részeként tekintjük. Az elmúlt évtizedekben ugrásszerűen megnőtt a szociális kompetencia iránti érdeklődés. A szakmai és magánéletben egyaránt nélkülözhetetlen szociális készségek, a matematikai- logikai intelligencia teljhatalmát megszüntető érzelmi intelligencia, a sajátos készségeket, ismereteket és attitűdöket magában foglaló szociális kompetencia a tudományos publikációk, kutatások témájává vált. Goleman (1995/1997)¹ közismert értelmezésében a szociális kompetencia az érzelmi kompetencia egyik összetevője a személyes kompetenciák mellett és mindkettő olyan tulajdonságok vagy képességek gyűjtőfogalma, amelyek az életben a sikerességet biztosítják. A személyes kompetenciák határozzák meg, hogyan irányítjuk önmagunkat, ide sorolja az érzelmek felismerését (érzelmi tudatosság, pontos önértékelés, önbizalom, intuíció képessége), az önszabályozást (érzelmi önkontroll, kongruencia, rugalmasság, optimizmus), valamint a motivációt (teljesítménymotiváció, elköteleződés, kezdeményezőkézség). A szociális kompetenciák a társas kapcsolataink irányításában játszanak szerepet. Ide tartozik az empátia (képesség arra, hogy megértsük mások érzéseit, szükségleteit, meggyőződéseit) valamint a kapcsolatirányító képesség.

1 Golemann, D. (1995/1997): *Érzelmi intelligencia*. Háttér Kiadó, Budapest.

Stephens (1992)² szociális készséglistája szintén jó körülírója a szociális kompetenciának és egyben a szociális érzékenyítés területeinek. A Stephens-féle modell elemei:

- a személyközi viselkedés (konfliktuskezelés, figyelemfelkeltés, üdvözlés, segítség másokon, viselkedés, pozitív attitűd mások iránt),
- az önmagával szembeni viselkedés (következmények vállalása, etikus viselkedés, érzelmek kifejezése, pozitív én-attitűd, -önelfogadás, felelősség tanulásban, kapcsolatokban),
- a feladattal kapcsolatos viselkedés (kommunikáció feladatvégzés közben – kérdésre válaszol, figyelés feladatvégzés közben, csoporton belüli aktivitás, szívesen együttműködik, mások előtti szereplés vállalása) és
- a környezeti viselkedés (környezet megóvása, étkezési viselkedés, közlekedés).

Ezek a modellek abban segítenek, hogy megértsük a jelenség összetettségét és ebből adódóan a lehetséges feladatok és tartalmak sokszínűségét.

A másik lényeges elméleti elem, amire építünk, az a kompetencia modellje. A kompetenciát általában problémahelyzetekben mozgósítható tudásként, eredményes cselekvésre való képességként határozzuk meg. Hogy valamiben kompetensek legyünk, fontos, hogy a témáról legyenek ismereteink, azokat a készségeink szintjén, természetes módon használjuk, és ezek alkalmazását általában a megfelelő attitűd, magatartás biztosítja. Tehát egy kompetencia-fejlesztő programban gondolnunk kell mindhárom szintre: a tudás, ismeret, információ átadásra, a készség kialakításra és az attitűd kialakítására is.



Az Erasmus+ Stratégiai partnerség a szociális érzékenység fejlesztéséért („Érted?!) projekt eredményei, szellemi termékei

Az Érted?! Projekt szintjén **az ismeretek átadását** a **Ferdo&Frank** oktatófilmek biztosítják, valamint a **helyzetelemzésből** nyert információk, amelyek ugyanakkor a **problémakatalógus** alapját is képezték, a készségek kialakításának alapja a tanári érzékenyítő tréning és a tesztkurzus, az attitűdök alakítására a pedig a szervezetek általános hozzáállása, a jó gyakorlatok szolgálhatnak modellt. A modell alapját képező ismeret a legszélesebb, ebből adható át legtöbb egy képzés során, ezt követi a készség, amelynek kialakítására elsősorban a saját élményű tanuláson alapuló tréninget alkalmasak, majd a csúcson levő attitűd, amelynek alakítása a legkevésbé szervezhető egy konkrét képzési tervbe, hiszen egy hosszabb folyamat eredménye, amely feltételezi az értékek belsővé válását.

A **Ferdo&Frank** oktatófilmek az **Érted?!** projekt szellemi terméke, amelyek a ljubljana Socialna Akademiya csapatának munkáját dicsérik, és amelyek az ismeretek átadását, feldolgozását biztosíthatják. A figyelemfel-

² Stephens, T. (1992). *Social skills in the classroom*. Cedar Press, Odessa.

keltő animációk megfelelő alapot adhatnak a projekt szempontjából lényeges ismeretek akár egyéni, akár csoportos megbeszélésének a fiatalok körében. A néhány perces oktatófilmek olyan fogalmak tisztázásában segítenek, amelyeket a Problémakatalógusban bemutatott felmérés adatai szerint is gondot jelentenek a fiatalok körében.

A társadalmi tudatosság

Stanislaw Ossowski szerint a társadalmi tudatosság magában foglalja a szellemi eszméket, szemléletmódokat, ötleteket, véleményeket és értékeléseket, amelyek az adott csoporton belül megegyeznek. Mivel az emberek nem váltanak csoportokat túl gyakran, a szociális tudatosság is egyre erősebb lesz, ahogy a csoport tagjai egyre több időt töltenek együtt. A szociális öntudat a szociális összetartozás alapja. Minél több jellemzőben egyezik meg az egyén a csoport tagjaival, annál inkább érzi az összetartozást, és fordítva is, minél kevesebb egyezés van, annál inkább kizártnak érzi magát a csoportból.

7 _____

Társadalmi befogadás

A társadalmi befogadás valójában azoknak az akadályoknak a felszámolását jelenti, amelyek bizonyos egyének társadalmi részvételét gátolják. Ezek az akadályok sokfélék lehetnek: szociális, gazdasági, kulturális különbözőségek, tanulási nehézségek, földrajzi vagy akár egészségügyi jellegű problémák, rokkantság. A befogadó társadalom megadja a lehetőséget a tagjainak, hogy fejlesszék tehetségüket. A társadalom csupán forrásokat biztosít, de a döntés az egyének kezében van, hogy használni akarják-e azokat vagy sem.

Civil társadalom

A civil társadalmat olyan közvetítő közösségek alkotják, amelyek segítenek az embereknek összejönni és képviselik a tagok érdekeiket. Ily módon hatékony lehet a változtatási javaslatok megfogalmazásában, nyomást gyakorolhat a politikai döntésekre. A civil társadalom kétféle módon működik: az egyik út, hogy tagjai kielégítik a személyes érdeklődésüket, és a másik mód, hogy a civil társadalom segíti megvalósítani a többség érdekeit. Amikor az állampolgárok részei a civil társadalomnak, azt is jelenti, hogy felelősséget vállalnak a jövőjükért. A civil társadalomnak híd szerepe lehet az állampolgárok és az intézményrendszer között.

Az önkéntesség

Az önkéntesség hatékony módja az új tapasztalatok megszerzésének, olyan készségek kialakításának, amelyek segítenek mind a szakmai, mind a magánélet területén. Ugyanakkor alkalmat ad más hasonló értékrendű embereknek a megismerésére és a közösségi életbe való bekapcsolódásra. De az önkéntesség nemcsak az egyén számára lényeges, hanem a társadalom számára is, hiszem rendkívüli erőforrást jelent számos probléma megoldására.

Társadalmi részvétel – „Légy a változás, amit látni szeretnél a világban!”

A társadalom befolyásolására rengeteg mód van, például: közösségi média, fórumok, internet vagy akár blog írása. Szervezhető nyilvános beszédek, kezdeményezhető petíciók, felvonulások stb. Megoldás lehet egy párthoz való csatlakozás vagy az önkéntességen alapuló projekteken való részvétel. Létrehozható csoportok, szervezetek, melyek kezdeményező szerepet vállalhatnak a problémák megoldásában.

Social Media

8

A média nagy hatással van az emberiség életére: fontos közvetítő szerepe van, alakítja az emberek véleményét bizonyos kérdésekről és főként meghatározza azokat a témákat, amelyek közbeszéd tárgyává válnak. A szociális média fontos jellemzője, hogy nem csak szakképzett újságírók dolgoznak benne. Míg a „klasszikus média” fő célja az igazság felfedezése, bemutatása volt, a modern médiában ezek a szabályok elavultak. A modern médiában bárkinek lehetősége adatik hangoztatni véleményét és látásmódját. Ezért alakul ki a szakzerűtlenség és a polarizáció a társadalomban.

A projekt során nem került sor az oktatófilmek szervezett feldolgozására, ilyen irányú tapasztalattal még nem rendelkezünk, de több projekttalálkozón is foglalkoztunk azzal, hogy hogyan építhetők be az oktatófilmek az formális vagy non-formális oktatási keretbe. A projektcsapat véleménye az, hogy az oktatófilmek jól felhasználhatók különböző tanórákon (pl. állampolgári nevelés, társadalomismeret) vagy osztályfőnöki órákon. Ugyanakkor kiindulópontja lehet egy non-formális szociális érzékenyítő programnak (pl. a Kapcsolódj be te is típusú programoknak) vagy akár a folyamatosan végén, a program összegzésekor is beépíthetők a témának megfelelő oktatófilmek, annak érdekében, hogy a gyakorlati tapasztalat hozzákapcsolódjon az elmülethez, hogy a résztvevők mélyebb képet alakítsanak ki a témáról.

Szintén az ismeretek szintjéhez kapcsolhatjuk a projekt másik két szellemi termékét: a helyzetelemzést valamint az abból megszületett problémakatalógust. Míg a Ferdó oktatófilmek a projekt témájához kapcsolható általános elmüleleteket, szakterminológiát mutatja be, a helyzetelemzés és a problémakatalógus konkretizálja ezeket: kutatási módszerekre építve képet nyújt a Szegeden, Temesváron, Komáromban valamint a városok vonzáskörzetében élő középiskolás diákok szociális ismereteiről, készségeiről, attitűdjéről. A **Helyzetelemzés** szakmai irányítója az Angers-i Egyetem volt, a megvalósításban a szegedi Katház Kft., a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceum valamint a Bátorkeszi Magán Szakközépiskola volt. A 812 feldolgozott kérdőíves válasz alapján (ebből 342 szegedi, 359 temesvári és 111 komáromi) négy rövid szakmai tanulmány született: A társadalmi tudatosság; A társadalmi befogadás; A társadalmi részvétel és a politikai aktivizmus; A civil társadalom: a fogalom hatálya és alkalmazása. A **Problémakatalógus** tükrözi a megkérdezett diákok ismereteit, véleményét és attitűdjét különböző társadalmi kérdések, társadalmi problémák és a szociális érzékenység kapcsán. A problémakatalógus megkísérelte bemutatni, összegyűjteni a diákok érdeklődésének középpontjában álló társadalmi kérdéseket, problémákat is. Mindkét szellemi termék irányt mutatott a készségek kialakítására alkalmas képzések és a hozzájuk kapcsolódó módszertani segédanyagok kidolgozásához.

A **készségek alakítását** az Érted?! Projektben a Szociális érzékenységet fejlesztő tréning (**Képzők képzése**) valamint a középiskolai pedagógusok számára megvalósított **MiEgyMÁS** képzési anyagot gyakorlatba ültető tesztkurzus biztosította az ezekhez kapcsolódó szellemi termékekkel együtt.

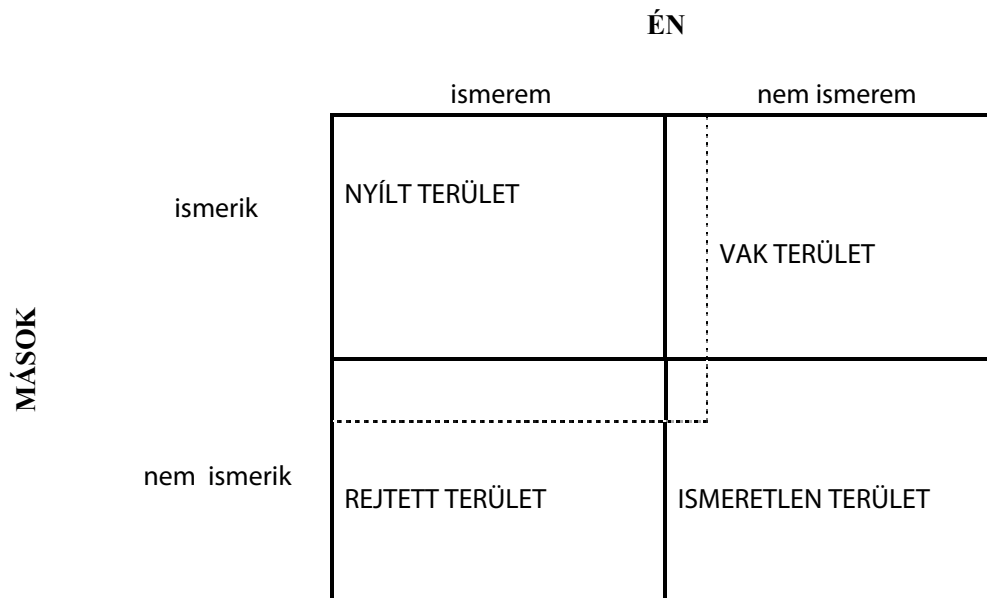
A társas készségek olyan készségek, amelyek lehetővé teszik, hogy másokból az általunk kívánt reakciót váltsuk ki, használva a meggyőző erőt, kommunikációt, konfliktuskezelést, vezetést, a változás katalizálását, kapcsolatépítést, együttműködést. A szociális képesség rendszerének összetevői: kommunikáció, szervezés, érdekérvényesítés, szociális tanulás, tolerancia, kapcsolatletteremtés, szociális elfogadás, énel fogadás.

A szociális készségek alakítása elsősorban csoportmunkában, saját élményű tanúlással valósítható meg. Amikor egy csoport közös lélektani munkára, öntapasztalásra, tanulásra, élményszerzésre vállalkozik, minden résztvevőtől azt várják el, hogy spontán, őszinte, személyes módon forduljanak egymás felé, így segítsék a közös, eredményes tapasztalatszerzést. A csoportmunka a valóságot mintázó, „mesterséges csoportformáció”-ban bontakozik ki, „olyan, mintha” közegben, amely csak a résztvevők munkája során válhat valódi csoporttá. Ez az „olyan, mintha” jelleg azt kívánja, hogy a résztvevők vegyék komolyan magukat, egymást és a feladatot, abban a „mintha világban”, amely konstruált valóság, átmeneti világ, játékszerű létforma.³

A csoportban a résztvevőknek nem méri a „teljesítményét”, nem függ csoportbeli viselkedéstől a jövőbeni valóságos (társadalmi) helyzetük, szabad próbatereppé válik számukra a csoport világa. Szabadabb, mint az iskolapad, hiszen az iskola falai közt minden viselkedés következményes. A csoport közege a próbák, próbacselekvések, kísérletezések terepe, a játék szabadságával, önfeledtségével és következménymentességével, a „játszva tanulás” örömtöbbletével, az optimális tanulási helyzet prototípusa: szabad, következménymentes valóságpróba.

Bagdy és Telkes szerint a csoportban megvalósuló tanulás sajátos. Amikor általában véve tapasztalatokat (ismereteket) szerzünk, egyszerre két tanulási szinten végzünk pszichikus munkát: az adott tartalom, ismeret „beprogramozása” képezi az első szintet. A második szint egyidejű történés az elsővel, és azt jelenti, hogy egyúttal mindig megtanulunk valamilyen kontextust is felismerni, szokássá tenni. Ez dönti el, hogyan fogjuk fel, miképp értelmezzük valaki viselkedését velünk kapcsolatban. A tanulás harmadik szintje – a személyiség: ezen a szinten megtanuljuk felismerni és ellenőrzésünk alá vonni saját észlelési, jelentésértelmezési szokásainkat. Rendkívül jelentős történésekről van szó ebben az önalakító, nézőpont-változtató folyamatban.

A csoport rendkívül fontos szerepét a szociális készségfejlesztésben szemléletesen ábrázolhatjuk az ún. JOHARI- modell (megalkotói *Joseph Luft* és *Harrington Ilgham* pszichológusok) segítségével:



A Johari – ablak azt mutatja, hogy a fenti két dimenzióban személyiségünk, viselkedésünk, önmagunk négy mezőre osztható:

³ Bagdy, Telkes (1995) *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

- a. *a nyílt területre*, amely észlelhető és mások számára ismert tulajdonságainkból, viselkedésünkben áll,
- b. *a rejtett területre*, amelyben olyan érzések, gondolatok, viselkedések és tények vannak, amelyeket szándékosan elrejtünk mások elől,
- c. *a vak területre*, amely mások által észlelhető viselkedésmódjainkból, cselekvéseinkből áll, de ezeknek mi magunk nem vagyunk tudatában,
- d. *az ismeretlen területre*, amelynek sem mi, sem mások nincsenek tudatában, s amit a tudattalannal azonosíthatunk.⁴

A négy mező közötti határok nem adóttak egyszer és mindenkorra. A csoportmunka során a csoport mintegy tükröt tart az egyén elé, s a határok megtapasztalása és a visszajelzések révén ezek a határok úgy tolódnak el, hogy növekszik a nyílt terület. Ezáltal önismeretben is gazdagszik az egyén.

A projekt során elsőként a **Képzők képzése** valósult meg az Akadémie Klausenhof trénerének irányításával. A kétalkalmas sajátélményű tanulásra építő tréningen 15 fő vett részt. A képzés célja az volt, hogy felkészítse a képzőket az akkreditálandó 30 órás pedagógus-továbbképzés szakmai tartalmának és a hozzá kapcsolódó Módszertani Segédlet kidolgozására. A képzők képzésének folyamatát a projekt egy újabb szellemi terméke rögzítette, azaz a **Tréneri kézikönyv**, amelyet az Akadémie Klausenhof és a Katház Kft. Valósított meg. A Tréneri kézikönyv nyilván ismereteket is közöl, de elsősorban a készségek kialakításának mikéntjéhez ad útmutatást: a tréning mint képzési forma jellemzői, a tréner szükséges kompetenciái, a szociális kompetencia fejlesztése és az érzékenyítés lehetőségei, kommunikációs modellek, tanulási formák, csoportfacilitáció, konfliktuskezelés, a visszajelzés szabályai. A témák mellett esettanulmányt valamint tréningfeladatok és reflexiós módszerek gyűjteményét is tartalmazza.

Ezt követően született meg a középiskolai tanároknak szóló *ÉrTed!?* szociális érzékenyítő tréning, a **MiEgyMás pedagógus-továbbképzési tananyag**, amely a projekt egy másik szellemi terméke. A képzési anyag szakmai tartalmát a Képzők Képzése kétalkalmas tréning résztvevői és a Katház Kft. szakmai csoportja készítette el. A tananyagírás folyamata során több külső, oktatási-képzési szakértő is bevonásra került (tréner, középiskolai pedagógusok, mentálhigiénés szakemberek). Annak érdekében, hogy a képzési anyag minél hatékonyabb legyen, egy tesztkurzus előzte meg az akkreditációs folyamatot. A tesztkurzuson 12-15 fő vett részt, a 30 órás képzés két hétvégén valósult meg Szegeden: 2017. május 19-20-a valamint június 9-10-e között.

A képzési alkalmak után sor került a tesztkurzus értékelésére, a tréner, résztvevők és szervezők részéről is. A tesztkurzus egyik fő következtetése az volt, hogy tudatosan kell elkezdni az érzékenyítést (mind a tanárok, mind a diákok szintjén). Csak lépésenként lehet eredményt elérni, több éves munka eredményeként a diákok önálló munkára képesek és hajlandóak is. A tesztkurzusról kapott visszajelzések megerősítették a projektcsapatot abban, hogy van létjogosultsága a témának, a választott forma és módszer megfelelő. A fejlesztett kompetenciák (érzelmi intelligencia, szociális érzékenyítés) szükségesek az életben is, ez plusz pontot jelent a projekt számára is. A tesztkurzuson kiderült, hogy a pedagógusoknak maguknak is igényük és szükségük is van tréningre, mielőtt a diákokkal foglalkoznak (szükségesnek érezték a személyes és a szakmai épülést is). Igény van részükről fórumra, esetmegbeszélésre, a kollégákkal való tapasztalatcserére, megosztásra, ötletbörzére: a Katház Kft. teret és lehetőséget adott, tréneri vezetéssel fórumot, ötletbörzét tartottunk a tréningen. Erre az igényre egy későbbi projektet is lehetne alapozni: a tananyagok és szellemi termékek gyakorlati hasznosítása, fórum, esetmegbeszélés témában.

A továbbképzési tananyagot egy **Módszertani segédlet** egészíti ki, abból a célból, hogy a képzésen elsajátítottak mellett a pedagógusok olyan szakmai anyagot és ötlettárat kapjanak, amelyek elősegíthetik a képzésen tanultak gyakorlatba ültetését, megkönnyíthetik számukra a tanítási-nevelési munka során végzett érzékenyí-

⁴ Rudas (1990) *Delfi örököséi*, Gondolat kiadó, Budapest.

tő tevékenységet. A Segédlet különböző témákhoz kapcsolódó feldolgozási javaslatokat, tréningfeladatokat, kidolgozott érzékenyítő óraterveket, illetve iskolán kívüli érzékenyítő programötleteket tartalmaz.

Mivel **a magatartás** alakítása egy hosszú távú és komplex cél, a projektben nem voltak konkrét tevékenységek, amelyek kimondottan a magatartást alakítják, inkább a teljes projekt szintjén beszélhetünk egyfajta magatartás alakításáról. Fontos hatása van a partnerségben tapasztalt együttműködésnek, amely lehetővé tette, hogy a konkrét feladatok megoldása mellett az egymástól való tanulás jegyében jó gyakorlatokat ismerjünk meg és vegyünk át egymástól már a projekt ideje alatt.

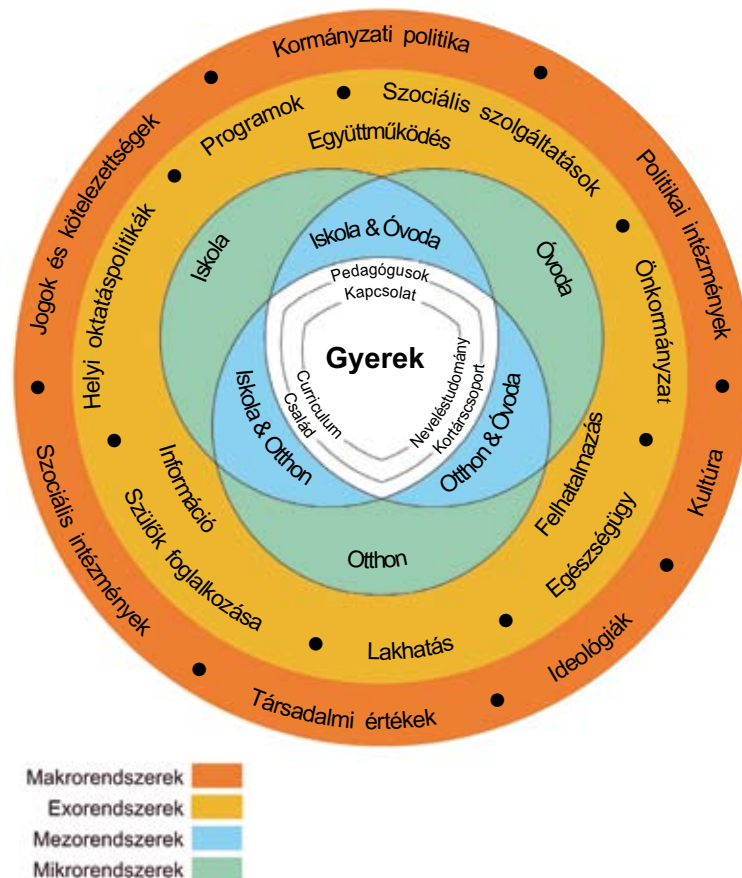
A **jó gyakorlatok** a cselekedve tanulni elv alapján jó alakítói a kompetenciáknak, hiszen minden szinten hatnak: ismeretekben is bővül a résztvevő, a cselekvés a készségek alakításának gyakorlóterepe és a jó gyakorlatok szellemisége hatással van a hozzáállásunkra is. A jó gyakorlatok bemutatására a megoldáskatalógus második felében kerül sor.

A projekt életútja, a megvalósított szellemi termékek, a megosztott jó gyakorlatok is jelzik, hogy valamilyen változás eléréséhez nem elég csak az egyén szintjén beavatkozni, hanem szükség van a kortárs csoportok szintjén, a munkaközösségek szintjén is beavatkozásokat tervezni, de lényeges az intézmény vagy szervezet szintjén is gondolkodni, annak érdekében, hogy a különböző szinteken végzett beavatkozások szinergiája hozzáadott értéket produkáljon.

A különböző szintek egymásra hatását jól érzékelteti Bronfenbrenner⁵ ökológiai fejlődési modellje. Ez a fejlődési modell értelmezhetővé teszi a különböző szocializációs közegek kölcsönhatását és ugyanakkor jelzi mindezek hatását a gyermek/ fiatal fejlődésére. A társadalmi hatásoknak különböző szintjei vannak, ezek a szintek pedig rendszereket alkotnak, amelyek fészekszerűen egymásba illeszkednek. A szintek a mikro-, a mezo-, az exo- és a makrorendszer. A mikrorendszer a legegyszerűbb, a pszichológiai szint, mely magába foglalja a fejlődő egyén közvetlen fizikai és szociális környezetét és az ebben zajló aktivitásokat és személyközi viszonyokat. Ide tartozik a családi közösség, a lakókörnyezet, az osztályközösség, a kortárs csoport. A mezorendszer szintjét azok a kölcsönhatások adják, melyek a gyerek fejlődési környezetei és keretei között létrejönnek. Ez a szint a különböző mikrorendszerek közötti kapcsolatokat jelöli, amelyek révén a gyerek megtapasztalja a világot. A mezorendszer gazdagságát az őt alkotó kapcsolatok száma és minősége határozza meg. Amennyiben ezek összhangban vannak, támogatják a gyerek fejlődését, ha különbözők az elvárások, az alapvető értékek, vagy nincs kapcsolat a mikroszintek között, problémák adódhatnak. Ide tartozik például a pedagógus és a szülők közötti kapcsolattartás, a család és az intézmény közötti kapcsolat. Az exorendszer egy vagy több olyan környezeti szintér, melyben az egyén aktívan nincs jelen, de amelynek történései hatással vannak az egyén fejlődési környezetére. Ide sorolhatjuk a szülők munkahelyét, az oktatási és nevelési intézményrendszert, a tömegkommunikációt, az önkormányzatokat stb. A makrorendszer az előző rendszerek formáját és tartalmát meghatározó legszélesebb környezeti keret: a domináns hiedelmek és nézetek, melyek az adott kultúrát jellemzik. Ide tartoznak azok a kollektív feltevések, amelyek arra vonatkoznak, hogy hogyan működik a világ, hogyan kellene a dolgokat csinálni, mi a gyerek szerepe a társadalomban, mi az iskola feladata. A társadalom különböző intézményei, az egyház, ezeknek a feltevéseknek a konkrét formáit képezik.

5 Bronfenbrenner (1979), *The Ecology of Human Development*, Harvard University Press.

Bronfenbrenner munkái alapján Fabian és Dunlop⁶ (2002) a következő szemléletes ábrát készítette:



A modell ugyanakkor rávilágít a folyamatok dinamikus és interaktív jellegére. A gyerek/ fiatal fejlődését befolyásoló tényezők maguk is egyéb tényezők hatósugarában vannak, amelyek befolyásolják a vizsgált folyamatokat. Ha a szociális érzékenységet szeretnénk fejleszteni, elemeznünk kell azokat a mikroszisztemeket, amelyekben a fiatal él, de ugyanakkor az ezek közötti kapcsolatot, a mindennapokat befolyásoló társadalmi rendszereket és folyamatokat, valamint a társadalommal kapcsolatos nézeteket, hiedelmeket, mítoszokat, normákat és értékeket.

A szociális érzékenyítés szempontjából fontos figyelni a mikroszisztem szintjén a családok, kortárs csoportok, osztályközösségek, önkéntes csoportok létét, közösségi szervezetségi szintjét, vallott értékeit, a mezoszisztem szintjén a mikroszisztemek közötti kapcsolatokat, mint például a családok és iskola kapcsolatának keretet adó civil szervezetek, szülői közösségek jellemzőit. Az exoszisztem szintjén elemzésre kerülhetnek a szociális intézményrendszer sajátosságai általában, a szociális média hatásait. A makroszisztem szintjén vizsgálhatók az általános ideológiák, a társadalmi tudatosságot befolyásoló nézetek.

Az Érted?! projekt során több szintet is érintettünk: a projekt első részében megvalósuló kutatás szinte minden szintet érintett, hiszen bár az egyént vizsgálta, az eredmények adatokat szolgáltatnak a többi szintről is. Az oktatófilmek a szociális média csatornáin keresztül jutottak el az érdeklődőkhöz. Az érzékenyítés elsősorban a pedagógusok szintjét érintették, hatásuk mind az egyén mind pedig a csoport szintjén nyilvánvaló

6 Fabian&Dunlop (2002), *Transitions in the Early Years*, RoutledgeFalmer, London.

volt. Ugyanakkor a résztvevő pedagógusok hatással lesznek saját osztályközösségeikre, munkaközösségeikre. A megosztott jó gyakorlatok is több szintet érintenek: személyes, közösségi/kortárs csoport és intézményi szintet elsősorban, de hosszabb távon hatásuk lehet más szintekre is. A több szintes elemzés, beavatkozás nagyobb hatással hozhat változást a résztvevő közösségek életében.

A projektpartnerek tapasztalatából: jó gyakorlatok

Amint ezt korábban is jeleztük, a **jó gyakorlatok** a cselekedve tanulni elv alapján kiválóan alkalmasak a kompetenciák alakítására, hiszen minden szinten hatnak: a résztvevők alkalmazható és hasznos ismereteket kapnak, szereznek, a cselekvés révén a készségek fejlődnek és a részvétellel alakul a magatartás. A megoldáskatalógusban azért kaptak helyet a jó gyakorlatok, mert a projekt ideje alatt már megtapasztaltuk jótékony hatásait: nemcsak a partnerek számára, hanem a széles közönség számára is elérhetővé válik, a partnerek már a projekt idején tanultak egymás ötleteiből, átvették és hasznosították ezeket. Ugyanakkor innovatív elemként tartjuk számon azt, hogy a jó gyakorlatok a helyzetelemzés és a problémakatalógus szempontjai alapján egy helyen, rendszerezetten elérhetővé válnak. Az sem elhanyagolandó szempont, hogy a jó gyakorlatok cseréje újabb partnerségek, projektek kiindulópontjává válhatnak. A jó gyakorlatok a projektben résztvevő partnerek javaslatai alapján kerültek be a megoldáskatalógusba.

Mindegyik jó gyakorlat egy vagy több, a problémakatalógusban megfogalmazott témához kapcsolódik, azaz: közösségi tevékenység és közösséghez tartozás, önkéntesség, társadalmi tudatosság, a jövőben vetett bizalom és boldogság. A másik rendszerezési szempont a célcsoport volt. Az összegző táblázat után minden jó gyakorlat rövid bemutatása következik.

A jó gyakorlat neve	Témakör				Célcsoport			Partner neve
	Közösségi tevékenység	Önkéntesség	Társadalmi tudatosság	Jövőbe vetett bizalom és boldogság	Pedagógus	Ifjúsági vezetők	Fiatal, gyerekek	
A Gondviselés kövei	●			●		●		Katház Kft. Szeged
A kiválasztott	●		●		●	●	●	Akademie Klausenhof GMBH
Adventi ablaknyitás	●			●	●	●	●	Katház Kft. Szeged
Alumni program	●			●			●	Katház Kft. Szeged
Az ifjúsági munka ABC-je	●					●		Socialna Akademija Ljubljana
Csinosan a jó célért!	●	●	●	●		●	●	Katház Kft. Szeged
Favor Market		●		●			●	Katház Kft. Szeged
Hátizsákos újságírás			●				●	Socialna Akademija
Hazavitt tudás	●			●			●	Bartók Béla Elméleti Líceum Temesvár
Incubator 4.0				●			●	Socialna Akademija Ljubljana
Kultúr-Péntek	●	●			●		●	Bartók Béla Elméleti Líceum Temesvár
MotivAction		●		●	●	●	●	Katház Kft. Szeged
Nem vagyok passzív!	●	●					●	Bartók Béla Elméleti Líceum Temesvár
Önismereti kör	●	●					●	Bartók Béla Elméleti Líceum Temesvár
Önkéntes toborzó		●	●			●	●	Bartók Béla Elméleti Líceum Temesvár
Szociális kirándulás	●	●	●			●	●	Katház Kft. Szeged
Társadalmi előadássorozat		●	●	●	●	●	●	Katház Kft. Szeged

A Gondviselés kövei – interaktív lelki ösvény

A partnerszervezet neve: Katház Közhasznú Nonprofit Kft. Szeged

Fő témakör	Közösségi tevékenységek Önkéntesség Társadalmi tudatosság Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	16 événél idősebb személyek
Cél (ok)	Az interaktív lelki ösvény célja, hogy személyes időt adjon elcsendesedésre, imára, elgondolkodásra Láthatóvá tegye a gondviselés/ az isteni kegyelem jeleit az emberi életben, a világban A keresztény értékrend közvetítése
Időtartam	20-40 perc/ résztvevő
Résztvevők száma	Tetszőleges
Módszerek	Sajátélményű tanulás, reflexió, érzékszínház
A fő tevékenységek bemutatása	A Gondviselés kövei egy hat állomásból álló interaktív lelki-spirituális ösvény, a végén reflexiós lehetőséggel, segítő beszélgetési lehetőséggel
A megvalósításhoz szükséges feltételek	Az állomások kellékei
Egyéb információk	Kb. 20-40 perc szükséges az állomások végig járásához, a helyszín adottságaihoz mérten kerülni kell a túlszűfolttságot, az elcsendesedés lehetőségének megőrzése érdekében
Mellékletek	Fényképek az interaktív lelki ösvényről

A kiválasztottak

A partnerszervezet neve: **Akademie Klausenhof GMBH (Hammlinken)**

16

Fő témakör	Közösségi tevékenység Önkéntesség Szociális tudatosság A jövőben vetett hit és bizalom
Célcsoport	Pedagógusok, Ifjúsági vezetők Fiatalok/ gyerekek
Cél (ok)	Egyszerű tevékenységek bemutatása az akaratlan kizáráshoz vezet(het) Perspektíva váltás A társadalomból való kizártság érzés megtapasztalása Az integráció és közösségbe való beépítés lehetőségeinek a megtanulása Önreflexió
Időtartam	Minimum 35 perc
Résztevők száma	Bármely résztvevő csoport legalább 8 tagból kell álljon és ezenkívül adott számú megfigyelőre is szükség van
A fő tevékenységek bemutatása	A gyakorlat: Az elején kiválasztunk három személyt a csoportból. A kiválasztottak elhagyják a termet, ahol a tevékenység folyik. Akik a teremben maradtak, megegyeznek egy témában, amelyről sokáig tudnak beszélni csoportosan. Miután megvan a téma, három alapszót, amelyek nélkülözhetetlenek a beszélgetésben, kicserélnek megegyezés alapján három másik olyan szóval, amelyeknek semmi közük a témához. Ezután három másik alapszót keresnek, ezeket egy gesztusra cserélik át. Miután begyakorolták az új szavak és gesztusok használatát egy beszélgetést kezdenek, az adott témáról. Mikor már javából zajlik a beszélgetés, a három kiválasztott embert visszahívjuk a terembe minden magyarázat nélkül és otthagyjuk őket. A csoport nyilvánvalóan nem adhat magyarázatot, folytatják a közös beszélgetést. Támpontok a kiértékeléshez: Hogy érezte magát a csoport a feladat alatt? Hogy érezték magukat a kiválasztottak? Voltak-e kitűnő/ megleveníthető pillanatai a kizárás vagy közösségbe való építés folyamatnak? Mi történt? Melyek az eredmények bizonyos fordulópontok után? Miért nem integrálta a csoport azonnal a kiválasztottakat? Volt ilyen feladat, hogy ne integrálják őket?
Eredmények	A résztvevők arról számoltak be, hogy megtanulták, hogy visszük véghez a kizárást akaratlanul a hétköznapokban. Megértették a folyamat apró lépéseit és megtapasztalhatták a csoporttagság érzését a csoportban és csoporton kívül. A megfigyelők észrevételei nagyon fontosak és kiegészítik a közös képet egy harmadik szemszögből. A résztvevők arról számoltak be, hogy attitűd és magatartásbeli váltást tapasztaltak a gyakorlat során saját magukon és ez megmarad.
A megvalósításhoz szükséges feltételek	A játékvezetőnek szüksége van moderátori tapasztalatra. Nem szabad nyomást gyakorolni a játékidőre és nem törhetjük meg a folyamatot.
Egyéb információ	Ez a jó gyakorlat része a Tréneri kézikönyvnek is. Az egyik kedvenc gyakorlata a résztvevőknek a hatalmas hatása miatt.

Adventi ablaknyitás

A partnerszervezet neve: **Katház Közhasznú Nonprofit Kft. (Szeged)**

Fő témakör	Közösségi tevékenységek, Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	Szeged és a Dél-alföldi régió lakói
Cél (ok)	Igényes, tartalmas programot biztosítani az adventi készülődés idejére Lelki program/feltöltődés lehetősége.
Időtartam	Adventi időszak
Módszerek	Közösségépítés, közösségszervezés, saját kezdeményezések, művészeti tevékenység
Résztevők száma	Résztevők száma: 2-5 fő/ esemény (műsor) Szervezői stáb: 10 fő Vendégek: 15-20 fő/műsor
A fő tevékenységek bemutatása	Az adventi időszakban a Katolikus Ház homlokzati ablakai adventi naptárrá változnak. Az adott év adventjére választott tematikának megfelelően, minden nap egy-egy képes üzenetet helyezünk el a Katolikus Ház egy-egy ablakába. A napi üzenetek online is követhetőek. Az üzenetet tartalmazó ablakokat minden délután kivilágítjuk, ami másnap reggelig tart. Az adventi ablakok „kivilágosodását” alkalmanként zenés-irodalmi-kulturális műsorral is kísérjük. A műsor résztvevői a Katolikus Ház önkéntesei, csoportjai és munkatársai közül kerülnek ki. A napi üzenetet könyvjelző formájában, kinyomtatva is megkapják az érdeklődők.
Eredmények	Színvonalas adventi programsorozat, érték közvetítés Szeged és a dél-alföldi régió számára
A megvalósításhoz szükséges feltételek	Tematika, az ablakokba kihelyezhető plakátok, napi üzenetet tartalmazó könyvjelzők, az „ablaknyitást” kísérő műsor kellékei és eszközei
Egyéb információk	A 2015 óta zajló adventi ablaknyitás témái: 2015: AdjVEnt: heti bontásban felépített tematika: az első héten az ember áll a figyelem középpontjában, a második héten önmagunk, a harmadikon Isten, a negyedik héten pedig azt keresik, mit adhatunk mindenkinek 2016 Adventi abc: napi üzenetek az abc egy-egy betűjével 2017: Adventi KRESZ: közlekedési táblák keresztény szemmel
Mellékletek	Fényképek

Alumni program

A partnerszervezet neve: **Katház Közhasznú Nonprofit Kft. (Szeged)**

Fő témakör	Közösségi tevékenységek Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	A Katolikus Ház szociális tevékenységében részt vevő diákok, fiatalok, családi és kulturális programokon részt vevő önkéntesek, segítők
Cél (ok)	A korábban résztvevő diákok, fiatalok és önkéntesek számára felmenő rendszerben Alumni program kiépítése A fiatalok közösségbe vonása A résztvevők bevonása, segítői-szervezői minőségben Learning by doing tanulási lehetőség a résztvevőknek Önkéntes bázis kiépítése a katolikus ház számára
Időtartam	Folyamatos
Résztvevők száma	Az alumni rendszernek jelenleg 40 tagja van, egy-egy program résztvevőinek száma változó, általában 10-15 fő
Módszerek	Saját élmény, tréningmódszerek, kiscsoportos munka, reflexió
A fő tevékenységek bemutatása	Programok, találkozók szervezése az Alumni rendszer résztvevői számára. Az Alumni rendszer résztvevőinek bevonása segítőként, szervezői feladatok átadása számukra az aktuálisan zajló programokba, tevékenységekbe
Eredmények	A résztvevők önkéntessé, szervezővé, segítővé válása Személyes kompetencia- és készségfejlődés az Alumni rendszer tagjai vonatkozásában
Mellékletek	Fényképek az Alumni találkozóról

Az ifjúsági munka ABC-je

A partnerszervezet neve: **Socialna Akademija (Ljubliana)**

Fő témakör	Közösségi tevékenységek
Célcsoport	Ifjúsági vezetők
Cél (ok)	A fiatalok ifjúsági munkába való bekapcsolódásának minőségi javítása Az ifjúsági vezetők és dolgozók kiképzése, hogy jobban tudjanak csapatokkal dolgozni
Időtartam	2016–2018
A fő tevékenységek bemutatása	Egy minőségi rendszer kiépítése ifjúsági vezetők számára, hogy könnyebben tudják integrálni a fiatalokat az ifjúsági szervezetekbe. Egy kézikönyv összeállítása az ifjúsági csoportokkal való munkáról nonformális környezetben ifjúsági vezetők és dolgozók számára Az ifjúsági dolgozók/vezetők képzése és mentorálása
Eredmények	Minőségi rendszer, mely a fiatalok közösségi integrációját segíti A fiatalok közösségi integrációjának kézikönyve
Egyéb információk	A projektet az Erasmus + program támogatta, négy ország partnerségével valósul meg: Németország, Olaszország, Lengyelország és Szlovénia. A Socialna Akademija a vezető partner.
Mellékletek	Honlap: http://abc-of-youthwork.eu

Csinosan a jó célért!

A partnerszervezet neve: **Katház Közhasznú Nonprofit Kft. (Szeged)**

20

Fő témakör	Közösségi tevékenységek Önkéntesség Társadalmi tudatosság Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	Ifjúsági vezetők Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Középiskolás és egyetemista fiatalok szociális érzékenységének növelése, aktív cselekvés által Szociális/jótekonysági célú kezdeményezés megvalósítása Közösségépítés a közös kezdeményezés szervezése által Felhívni a katolikus ház szűkebb és tágabb vonzáskörzetének és működési területének (szeged és a dél-alföldi régió) figyelmét egy-egy társadalmi probléma léteire és lehetséges megoldására
Időtartam	1 nap
Résztevők száma	Szervezők: 10 fő Vendégek: 200 fő
Módszerek	Sajátélményű tanulás, cselekedve tanulás, közösségszervezés, közösségi felelősségvállalás, informális tanulás
A fő tevékenységek bemutatása	A Csinosan a jó célért! jótekonysági divatbemutató a Kapcsolódj be Te is! ifjúsági projekthez korábbi résztvevőinek önkéntes, alulról jövő kezdeményezése. A jótekonysági esten a szervezők által tervezett és készített ruhák kerülnek bemutatásra. Az eseményen összegyűlt adományokat minden évben más-más, a szervező fiatalok által kiválasztott, valamilyen társadalmi célt szolgáló/ hátrányos/ nehéz helyzetben élőket segítő/karitatív szervezet javára ajánljuk fel. A jótekonysági/szociális esemény témájának, célcsoportjának meghatározása, együttműködő partnerek felkeresése (pl. fogyatékkal élők – Nem Adom Fel Alapítvány stb.) A jótekonysági est keretében divatbemutató kerül megrendezésre: a ruhák megvarrása, az önkéntes szervezők részvételével és koordinálásával A divatbemutató és az est koreográfiájának összeállítása, próbák A divatbemutató és jótekonysági est megvalósítása a Katolikus Házban
Eredmények	A szervező-koordináló fiatalok konkrét, általuk kitalált és megvalósított, „bottom-up” kezdeményezése Sajátélményű tanulás a szervezés és a megvalósítás során Rendezvényszervezési és csoportmunkával kapcsolatos tapasztalat
A megvalósításhoz szükséges feltételek	A rendezvényszervezéshez szükséges infrastrukturális háttér
Mellékletek	Fényképek, plakát.

Favour Market szívességcsere program

A partnerszervezet neve: Katház Közhasznú Nonprofit Kft. (Szeged)

Fő témakör	Önkéntesség Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Szabadidő tevékeny felhasználása Tudás átadása másnak Kapcsolatok építése Ingyenes szívességcsere Könnyen elérhető fórumot biztosítani minderre
Időtartam	Legalább 3 éves működést tervezünk, de igény esetén tovább is folytatható/ önfenntartóvá válhat a rendszer
Résztevők száma	Tetszőleges
Módszerek	Cselekedve tanulás, sajátélmény szerzése, önkéntes tevékenység
A fő tevékenységek bemutatása	1. Szívességek cseréje 2. Kapcsolatok kialakítása, találkozók 3. Adatlap a regisztrált személynek 4. Megosztható vélemények 5. Fénykép feltöltése, ha a találkozó megvalósult
Eredmények	A Favour Markethez elképzelt és megtervezett honlap készítése, amely Szeged és környékén lakó személyek, regisztrációt követően szívességeket ajánlanak fel, majd „kicszerélik” találkozások útján. Az oldal több funkcióból állna, amely segítené, hogy a Favour Market hatékonyan működjön.
A megvalósításhoz szükséges feltételek	A weboldahoz szükséges programozó cég felkeresése és megbízása. Majd ha elkészült, szükség van arra, hogy valamilyen módon reklámozzuk, ha kell különböző módon is, hogy minél több emberhez eljusson.
Egyéb információk	Ahhoz, hogy megbizonyosodjunk, hogy a szívességcsere megtörtént, visszacsatolásként egy képet kellene feltölteniük a oldalra a felhasználóknak, a saját profiljához.

Hátizsákos újságírás

A partnerszervezet neve: Socialna Akademija (Ljubljana)

Fő témakör	Szociális tudatosság
Célcsoport	Fiatalok/ gyerekek
Cél (ok)	Az önálló utazás (hátizsákos utazás), a kritikus gondolkodás és a saját élmények, valamint történetek másokkal való megosztása az elsődleges cél. A médiaműveltség fontosságának a tudatosítása, az új közösségi médiák és technikai eszközök tudatos használata. A fiatalabb generációk lehetőséget kapjanak, hogy hallassák a hangjukat, megtanítva arra, hogy ezt helyesen tegyék.
Időtartam	A Hátizsákos újságírás project egész évben fut. 2014 óta minden évben ősszel megszervezzük a BIVAK fesztivált, amely egy utazós és hátizsákos újságírás fesztivál.
A fő tevékenységek bemutatása	1. Műhelymunkák médiaműveltség, kritikai gondolkodás, valamint internet- és mobilhasználat témákban. 2. Multimédia műhelyek, mint pl. Az utazás ABC-je, ahol egy perces promo videókat készítünk egy adott témáról. Fényképezésre és szerkesztésre csak okostelefont használunk. 3. Bivak Fesztivál: az utazók és hátizsákosok ünneplése Szlovéniában minden évben úti beszámolókkal, műhelymunkával, bazárral, élő zenével és világi hangulattal. Minden évben más a témánk- 2017-ben: A világ tele van határokkal, lépjük át őket. Megszervezünk egy fotó-műveltségi vetélkedőt is.
Eredmények	Egy olyan társadalmi csoport kialakítása, amelynek tagjai sokat utaznak és a mottójuk: „Utazz! Gondolkozz! Oszd meg!” Azok a fiatalok, akik a média és technikai területek közvetlen közelében tanulnak, sokkal tudatosabban értelmezik a körülöttük levő világot.
Egyéb információk	Honlap: http://popotniskonovinarstvo.si/popotnistvo-novinarstvo/

Hazavitt tudás

A partnerszervezet neve: **Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)**

Fő témakör	Közösségi tevékenységek Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Csapatépítés, közösségépítés A saját közösség értékének tudatosítása, önbecsülés fejlesztése Konkrét új ismeretek elsajátítása, készségek kialakítása
Időtartam	Előkészület 6-10 óra, konkrét tevékenységek egye-egy állomáson 1-2 óra
Résztevők száma	Aktív résztvevők: 8-10 fiatal Vendégek: 15-25 gyerek, fiatal
Módszerek	Interaktív nonformális módszerek, közösségépítés
A fő tevékenységek bemutatása	A program során egy középiskolai csoport megtanul egy új játékot/tevékenységet, majd csoport közösen végig járja azokat a falvakat, kisebb városokat, ahonnan a résztvevők származnak és ott egy eseményt szerveznek a helyi gyerekeknek. A program lépései: 1. A program meghirdetése a Bartók Béla Elméleti Líceum kollégiumában lakó diákokból körében 2. A résztvevők jelentkezése 3. A csoport kialakítása, a téma kiválasztása és a teljes terv kidolgozása 4. A konkrét téma elemeinek megtanulása 5. A karaván megtervezése 6. Az esemény megszervezése 7. A program értékelése
Eredmények	A kollégiumi diákok közösségének fejlődése Egy-egy esemény szervezése olyan településeken, ahol kevesebb kulturális, szabadidős tevékenységre van lehetőség A továbbtanulás értékének növelése a helyi közösségekben.
A megvalósításhoz szükséges feltételek	A megvalósításhoz szükséges eszközök és utazási költségek
Mellékletek	Fényképek

Incubator 4.0

A partnerszervezet neve: Socialna Akademija (Ljubljana)

Fő témakör	Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	A fiatalok segítése a munkavállalásuk útján a negyedik ipari forradalom idején
Időtartam	2016–2018
A fő tevékenységek bemutatása	<ol style="list-style-type: none">1. Oktatási modulok kifejlesztése és lebonyolítása a fiatalok szakmai eligazodása érdekében,2. Olyan oktatási modulok kifejlesztése és lebonyolítása, amelynek során a fiatalok olyan kompetenciákra tesznek szert, amelyek segítik abban, hogy megállják a helyüket a 4.0 világban,3. Szakmai gyakorlati lehetőségek biztosítása a fiatalok számára,4. Fiatalok támogatása a munkapiacra való belépéskor,5. Fiatalok segítése a saját szakmai alkalmazkodásuk útján, az ifjúsági munka fejlődésének javítása.
Eredmények	<ul style="list-style-type: none">• Több mint 320 fiatal részvétele a programban• Több mint 32 alkalmazott fiatal, az incubator 4.0 projekt eredményeként• Szakértői bázis fiatalokkal dolgozók és döntéshozók részére• Alapítvány, amely anyagilag támogatja az ifjúsági kezdeményezéseket• Tréner adatbázisa, segédanyag – gyűjtemény, a jövőbeli aktivitások megkönnyítésére
Egyéb információk	A projektet az Európai Szociális Alap támogatta.
Melléletek	Honlap: http://inkubator40.si

KultúrPéntek

A partnerszervezet neve: **Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)**

Fő témakör	Közösségi tevékenységek Önkéntesség
Célcsoport	Pedagógusok Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Esélyegyenlőség biztosítása a vidéki gyerekek számára Kulturális élmények megélése Önkéntességi lehetőség biztosítása a középiskolai korosztály számára
Időtartam	Négy hónap (szeptember – december)
Résztevők száma	Minimum 150 felső tagozatos diák Szervező önkéntesek száma: 10 Szervező pedagógusok száma: 10
Módszerek	Csapatépítő játékok, eseményszervezés, csoportos kreativitást fejlesztő módszerek
A fő tevékenységek bemutatása	A program során egy nagyvárosi osztályközösség és egy vidéki osztályközösség közösen részt vesz egy ismerkedő- csapatépítő programon majd egy-két kulturális jellegű programon. A kulturális programok: színházi előadás, képzőművészeti kiállítás, várostörténeti kincskereső játék, koncert, skanzenlátogatás stb. 1. Felhívás, a résztvevő osztályok kiválasztása (mintegy 5 vidéki és 5 nagyvárosi osztályközösség) 2. A partnerségek kialakítása, megerősítése az osztályközösségek között 3. A közös programtervek kidolgozása 4. A kulturális intézmények bevonása 5. A program megvalósítása 6. Értékelés
Eredmények	Az előítéletek lebontása a kisebb és nagyobb településeken élő gyerekekkel kapcsolatosan Kulturális élmények Testvérosztály- kapcsolatok fejlődése.
A megvalósításhoz szükséges feltételek	A programok megvalósításához szükséges költségek
Egyéb információk	A program már négy évben megvalósult a városi önkormányzat támogatásával.
Mellékletek	Fényképek

MotivAction tréning- és mentorprogram

A partnerszervezet neve: **Katház Közhasznú Nonprofit Kft. (Szeged)**

Fő témakör	Önkéntesség Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	Középiskolai diákok (16–17 éves korosztály)
Cél (ok)	A résztvevő középiskolai diákokat képessé és felelőssé tenni arra és abban, hogy saját életüket alakítsák Passzivitás megszüntetése, aktív magatartás előmozdítása
Időtartam	1 tanév
Résztvevők száma	40 diák/év 8–10 mentor/év
Módszerek	Tréningmódszerek, sajátélményű tanulás, mentorálás, személyes kísérés, kiscsoportos munka, esetmegbeszélés, reflexió
A fő tevékenységek bemutatása	A MotivAction tréning-és mentorprogram háromféle tréning és egy ezzel párhuzamosan zajló mentorprogram komplex együttese. A tréningek témái: 1. Önismeret, motiváció 2. Életvezetés és pályaorientáció 3. Munkával kapcsolatos készségek, vállalkozói kompetenciák A mentorprogram a mentorok felkészítéséből, a diákokkal való rendszeres találkozásból (mentorálási folyamat) és a mentorok számára szervezett havi rendszerességű szupervízióból, tapasztalatcseréből áll.
Eredmények	Szemléletváltozás, aktivitás növekedése (40 diák/év) 8–10 felkészült mentor kiképzése/év
A megvalósításhoz szükséges feltételek	A tréningek tananyaga, szakképzett trénerok. A mentorprogram tananyaga, a mentorprogram szakértő koordinátora (felkészítés, mentorálás nyomon követése, szupervíziós alkalmak levezetése)
Mellékletek	Fényképek

Nem vagyok passzív!

A partnerszervezet neve: **Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)**

Fő témakör	Közösségi tevékenységek, Önkéntesség.
Célcsoport	Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Proaktív magatartás alakítása, A középiskolai diákok bevonása minél több alkotó és sporttevékenységbe, Csapat szellem erősítése, közösségépítés, Együttműködési készség fejlesztése, Az önkéntesség eszmeiségének terjesztése.
Időtartam	3 hetes időszak
Résztevők száma	150 középiskolai diák Szervezőcsapat: 15-20 fiatal
Módszerek	Brainstorming, verseny, képzés, tehetségkutató módszerek, bemutatók, kiállítás.
A fő tevékenységek bemutatása	A program lényege, hogy olyan változatos tevékenységeket ajánl a szervezőcsapat (az iskola diákönkormányzata) a diákoknak, amelyek lehetővé teszik, hogy mindenki találjon kedvére való tevékenységet: sportversenyek (általában lányfoci és röplabda), csapatos selfie-verseny kreatív feladatokkal, képzés (pl. az önéletrajzírásról, az önismeret fontosságáról, a manipulációról), B- faktor tehetségkutató verseny, osztályközösségek kreatív versenye (pl. osztálydíszítés, egy bizonyos színbe öltözés) stb. 1. A szervezőcsapat kialakítása 2. A program összeállítása és meghirdetése 3. A résztvevők jelentkezése 4. A tevékenységek megvalósítása 5. Ünnepélyes díjazás 6. Értékelés
Eredmények	Magas részvételi arány a tevékenységeken A szervező csapat készségeinek fejlődése Új kreatív feladatok, tevékenységek születése
A megvalósításhoz szükséges feltételek	A tevékenységekhez szükséges kellékek, szervezési háttér
Egyéb információk	A programot több mint hét éve szervezi meg az iskola diákönkormányzata töretlen sikerrel. A jól sikerült rendezvények minden évben a programba maradnak, de minden évben születnek új ötletek is. A programban kiemelt szerepet kap a népszerűsítés, a részvétel ösztönzése.
Mellékletek	Fényképek

Önismereti kör

A partnerszervezet neve: **Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)**

28

Fő témakör	Közösségi tevékenységek Önkéntesség
Célcsoport	Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Középiskolások önismeretének, személyiségfejlődésének elősegítése Szociális készségek, szociális érzékenység fejlesztése Pályaorientációs munka előkészítése, megalapozása
Időtartam	1 tanéven keresztül, heti 1,5 óra
Résztevők száma	6-8 személy
Módszerek	Önismereti gyakorlatok, sajátélményű tanulás, strukturált gyakorlatok, reflexió
A fő tevékenységek bemutatása	1. Az iskolapszichológus meghirdeti tanév elején a programot 2. A diákok jelentkeznek 3. A csoport megalakulása 4. A program megvalósítása 5. Értékelés
Eredmények	Önismeretben fejlett fiatalok Reálisabb pályatervek
A megvalósításhoz szükséges feltételek	Megfelelő hely és idő Képzett szakember
Egyéb információk	Ha lehetőség van, egy-egy intenzív hétvégével is ki lehet egészíteni a programot, ahol outdoor önismereti, csapatépítési technikákat is alkalmazni lehet.

Önkéntes toborzó

A partnerszervezet neve: **Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)**

Fő témakör	Önkéntesség Társadalmi tudatosság
Célcsoport	Ifjúsági vezetők Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Az önkéntesség fontosságának tudatosítása, a szociális érzékenység fejlesztése Olyan intézmények, civil szervezetek megismerése, amelyek többek között önkénteseket is foglalkoztatnak Az önkéntessé válás folyamatának megismerése
Időtartam	1 nap (6-7 óra)
Résztevők száma	120 középiskolás diák 6-12 intézmény, civil szervezet
Módszerek	Bemutató, látogatás, beszélgetés
A fő tevékenységek bemutatása	A program az Iskola másként hét folyamán kerül megszervezésre, amikor szervezett módon a középiskolások (IX-XI. osztályok) szociális és kulturális intézményeket, valamint civil szervezeteket látogatnak meg abból a célból, hogy megismerjék az ott folyó tevékenységeket általában és az önkéntességi lehetőségeket sajátosan. Együttműködő intézmények: karitatív szervezetek, éjszakai hajléktalan szálló, közösségépítő civil szervezetek, sajátos nevelési igényű gyerekekkel foglalkozó intézmények, családsegítő központok stb. 1. Az intézményekkel való együttműködési keret tisztázása 2. A program megtervezése 3. A program megvalósítása az osztályfőnökök irányításával 4. A tapasztalatok megbeszélése osztályfőnöki órákon 5. Az önkéntességi programok követése 6. Értékelés
Eredmények	Évente 2-3 új civil szervezet, szociális intézmény megismerése, ezáltal a társadalmi tudatosság fejlődése Az önkéntességi munkában való részvétel erősítése a középiskolások körében
A megvalósításhoz szükséges feltételek	Együttműködés a civil szervezetekkel, szociális intézményekkel Megfelelő felkészültségű szakemberek, akik a fogadóhelyesek bemutatják a szervezetet, a programokat
Egyéb információk	A programot több éve szervezzük különböző tematikával (várostörténet, magyar intézmények, kulturális helyszínek, magyar nyelvű média stb.), de az utolsó két évben előtérbe kerültek a szociális témák, a szociális érzékenyítés, az önkéntesség.

Szociális kirándulás

A partnerszervezet neve: **Katház Közhasznú Nonprofit Kft. (Szeged)**

Fő témakör	Közösségi tevékenységek Önkéntesség Társadalmi tudatosság
Célcsoport	Ifjúsági vezetők Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	A résztvevők érzékenyítése, személyes tapasztalat szerzése különböző hátrányos helyzetű csoportok mindennapi életéről, segítségéről/gondozásáról/ellátásáról Közösségi élmény a résztvevők számára Saját élményű tanulás
Időtartam	1 nap
Résztvevők száma	10-15 fő
Módszerek	Sajátélményű tanulás, reflexió képzett trénerrel (érzékenyítés, szociális problémák terén jártas szakember), közösségi/kiscsoportos munka
A fő tevékenységek bemutatása	A szociális ellátórendszer egy intézményének/szociális/érzékenyítő kezdeményezés, tevékenység közös kiválasztása a résztvevőkkel Kiválasztott intézmény meglátogatása/tevékenység, kezdeményezés megtekintése, közös program az ott élőkkel Az átélt élmények közös, csoportos feldolgozása, képzett trénerrel, reflexiós módszerekkel
Eredmények	Személyes tapasztalat, közös programban való részvétel hátrányos helyzetű csoportokkal Személyes és csoportos érzékenység növekedése, szemléletformálás Intézményi kapcsolatrendszer fejlődése, bővülése (Katház Közhasznú Nonprofit Kft. és partnerei között)
A megvalósításhoz szükséges feltételek	Korszerű, modern, innovatív megoldásokat, kezdeményezéseket megvalósító intézmények, lehetőségek feltérképezése, infrastrukturális feltételek, kisbuszbérlés
Mellékletek	Fényképek

Társadalmi előadássorozat

A partnerszervezet neve: **katház Közhasznú Nonprofit Kft. (Szeged)**

Fő témakör	Önkéntesség Társadalmi tudatosság Jövőbe vetett bizalom és boldogság
Célcsoport	Pedagógusok Ifjúsági vezetők Fiatalok / gyerekek
Cél (ok)	Színvonalas szakmai/ismeretterjesztő/kulturális előadások aktuális társadalmi témákban Eszmecsere- és vitafórumot biztosítani egy-egy aktuális társadalmi téma kapcsán Az egyház tanításának közvetítése a társadalmi kérdések, problémák kapcsán Rendszeresen találkozó, aktív, keresztény értelmiségi bázis kialakítása és megszólítása szegeden és a dél-alföldi régióban
Időtartam	90-120 perc, havi/kéthavi/negyedévi rendszerességgel
Résztevők száma	tetszőleges, általában 50-150 fő/előadás
Módszerek	Előadás, vita
A fő tevékenységek bemutatása	Előadások aktuális társadalmi-közéleti témákban Az előadásokhoz kapcsolódóan vitára, eszmecsere-re van lehetőség
Eredmények	Színvonalas társadalmi-kulturális programsorozat Szemléletformálás Keresztény értelmiség bázis kialakulása
A megvalósításhoz szükséges feltételek	Infrastrukturális háttér, előadások tematikája, előadók
Egyéb információk	Ízelítő korábbi előadásaink közül: Charlie Hebdo – avagy a tolerancia vége? Egyházi iskolák a felzárkóztatásért Lombikbébi pro és kontra
Mellékletek	Fényképek, plakátok

Konklúzió helyett

A katalógus egy rendszerbe foglalt jegyzék, amely jelen estében olyan megoldásokat tartalmaz, amellyel kisebb nagyobb közösségeinkben a szociális érzékenyítés folyamata elindítható, fejleszthető. Ezek a megoldások egyrészt azok a megoldások, amelyeket mi, a hat együttműködő partner megálmodtunk és megvalósítottunk a hároméves *TeacHear?! Erasmus+* projekt során, másrészt pedig azok, amelyeket a projekttel párhuzamosan vagy korábban kipróbáltunk és az értékelés során úgy ítéltük meg, hogy működnek, eredményesek, változást hoznak.

Maga a téma, amelyet a projekt felvetett – a szociális érzékenyítés – merész téma. Értékválsággal küzdő világunkban gyakran tapasztaljuk, hogy ha a feladatot „hatalmasnak” érezzük, könnyen passzív szemlélőkké válhatunk, hiszen a komplex problémákra nem látunk általános, teljes megoldást. Tudjuk, hogy nincsenek általános, egyszerűen átültethető jó receptek, de saját környezetünkben, kisebb nagyobb közösségeinkben sokat tehetünk azzal, hogy nem csukjuk be szemünket, nem hagyjuk, hogy a szociális problémák súlya megbénítson, nem állunk félre, hanem nyitottan, együttműködően megoldásokat keresünk. Tanulunk egymástól, átgondoljuk és magunkhoz igazítjuk a jó gyakorlatokat. A tapasztalatokat megbeszéljük, a visszajelzéseket feldolgozzuk és úgy lépünk tovább.

Mi hiszünk a sajátélményű tanulás erejében, a cselekedve tanulásban. Megtapasztaltuk azt, hogy ezek olyan hosszú távú befektetések, amelyek megtérülnek. Bízunk benne, hogy a mi megoldásaink ötletet adhatnak másoknak is. Keressenek bizalommal, ha együtt szeretnének működni velünk a szociális érzékenyítés területén!

Elérhetőségeink

Az alábbi táblázat a projektben résztvevő szervezetek elérhetőségét tartalmazza. Ha a projekttevékenység és a bemutatott jó gyakorlatok, valamint bármelyik szervezet szakmai munkája felkeltette a kedves Olvasó érdeklődését, forduljon hozzánk bizalommal további információkért.

Projektpartner neve	Elérhetőség	Honlap
Akademie Klausenhof	seminare@akademie-klausenhof.de	www.akademie-klausenhof.de
Bartók Béla Elméleti Líceum	bartok@bartok.ro	www.bartok.ro
Bátorkeszi Magán Szakközépiskola	ssos.bk@gmail.com	www.facebook.com/Batorkeszi Magan Szakkozepiskola
Katház Közhasznú Nonprofit Kft	katolikushaz@gmail.com	www.kathaz.hu
Socialna Akademija	info@socialna-akademija.si	www.socialna-akademija.si/
Université d'Angers	emmanuel.bioteau@univ-angers.fr	www.univ-angers.fr

Mellékletek

A Gondviselés kövei – interaktív lelki ösvény

36



GONDVISELÉS KÖVEI



interaktív lelki ösvény

nyitva: szept. 8., **péntek: 16–22 óra**
szept. 9., **szombat: 10–22 óra**

bejárat: **Millenniumi Kávéház**
(Dugonics tér 12.)





Adventi ablaknyitás

38



advent  **KRESZ**²⁰¹⁷

Advent a várakozás időszaka.

Várunk arra, hogy Krisztus megérkezzen hozzánk és mi is megérkezzünk Krisztushoz. Ő, amelyen Jézus jön felénk, és mi is közeledünk hozzá. Az óton azonban nem vagyunk egyedül, mások is jönnek, minden irányból, akár még szembe is. Bár a végpó cél mindenkinél ugyanaz – elérni Isten és megőhenni nála – az útvonal már korántsem meggyező.

Ebben a kavalkádban nem árt, ha van egy szabályrendszer, ami segít a tájékozódásban, mutatja a helyes irányt és mindenkire egyaránt vonatkozik. A hazai és nemzetközi utakon ezt a szerepet a KRESZ-táblák töltik be. Az idei adventben arra vállalkoztunk, hogy egyszerűen a táblákat az „emberkövi utak” nyelvére fordítsuk le, hogy a megsokort jelbécéket valami új, mégis érthető tartalommal ruházzuk fel.

*Ittunk benne,
hogy az „adventi KRESZ” soklása figyelm
mindannyian közönnyben érünk el
utunk céljához: a féltés nélküli Megállásba.*



 **Indulj bátran
célod felé!**



Gondolkodj bátran,
ne félj attól, hogy
hibákat követsz el!
Tartsd nyitva a szemed,
az apró részleteket is
vedd észre, és legyél
mindenben mértéktartó,
céljaidat kivéve.

Szent-Györgyi Albert

2017. december 3.
Advent 1. vasárnapja

 **Keressd és találd
meg az utad!**



Saját utadat
csak akkor találd meg,
ha követed lelkedet.

Joseph Campbell

2017. december 4.
Advent 1. hét | hétfő

 **Hagyd néha,
hogy a kisebbek
vezessenek!**



Meglátni
a nagyban a nagyot
sokkal könnyebb,
mint felfedezni
a kicsiben
a páratlant.

Herszélb Ince

2017. december 5.
Advent 1. hét | kedd

 **Adj hálát a
mindennapi
betevőért!**



Isten
minden madárnak
megadja a táplálékot,
de nem dobja azt
a fészkébe.

Charles Hadden Spurgeon

2017. december 6.
Advent 1. hét | szerda

 **Ne becsüld le a
természet erőt!**



Nem okos ember az,
aki olyan fának
nyesegeti ágait,
melynek
árnyékába húzódott.

Mikszáth Kálmán

2017. december 7.
Advent 1. hét | csütörtök

Alumni program

40





Csinosan a jó célért!

42

CSINOSAN A JÓ CÉLÉRT DIVATBEMUTATÓ

A NEM ADOM FEL ALAPÍTVÁNYÉRT

SAJÁT TERVEZÉSŰ ÉS KÉSZÍTÉSŰ RUHÁK
A NEMADOMFEL EGYÜTTES
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

BELÉPŐ : TARTÓS ÉLELMISZER
HELYSZÍN: KATOLIKUS HÁZ,
6720 SZEGED, DUGONICS TÉR 12.

2016. MÁRCIUS 12. 18:00

TÁMOGATÁSKÉNT PÉNZBELI ADOMÁNYT IS ELFOGADUNK.

WWW.FACEBOOK.COM/CSINOSAN-A-JÓ-CÉLÉRT



KatHÁZ
NONPROFIT KFT.



Bolvárosi Plébánia
BOLVÁROS KATOLIKUS

Millenniumi Kávéháza
SZEGED DUGONICS TÉR 12.

CSINOSAN A JÓ CÉLÉRT

JÓTÉKONYSÁGI DIVATBEMUTATÓ

**A ZENÉVEL A RÁKOS GYERMEKEKÉRT
ALAPÍTVÁNYÉRT**

**A KATOLIKUS HÁZ FIATAL ÖNKÉNTESEINEK
SAJÁT TERVEZÉSŰ ÉS KÉSZÍTÉSŰ RUHÁI**

**AZ ALAPÍTVÁNY NÖVENDEKEINEK
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL**

BELÉPŐ: ÚJ, BONTATLAN JÁTÉK
(KÁRTYA, TÁRSASJÁTÉK, GYÖNGYKÉSZLET...)

HELYSZÍN: KATOLIKUS HÁZ
6720 SZEGED, DUGONICS TÉR 12.

2017. MÁRCIUS 4. 18:00

TÁMOGATÁSKÉNT PÉNZBELI ADOMÁNYT IS ELFOGADUNK.

WWW.FACEBOOK.HU/CSINOSAN-A-JÓ-CÉLÉRT







45





Hazavitt tudás





KultúrPéntek







MotivAction tréning- és mentorprogram

52



Nem vagyok passzív!

J E L E N T K E Z É S E K

HORVÁTH BRIGI

PÁDURARU SILVI

#NVP2K18

Április 11-26

Nem Vagyok Passzív kampány

DÖK

04.11. **LÁNYFOCI**
5 SZEMÉLY/CSAPAT
OSZTÁLYOK
BAJNOKSÁGA

04.12. **RÖPLABDA**
5 SZEMÉLY/CSAPAT
OSZTÁLYONKÉNT LEHET
TÖBB CSAPAT IS

04.17. **SPORT**

04.17. **SZELFI-VERSENY**
4 SZEMÉLY/CSAPAT
KREATÍV SZELFIZÉS
CSOPORTOS FELADATOK

04.18. **BELVITA**
VITÁZÁS
AKTUÁLIS
TÉMÁKRÓL

04.23. **B-FAKTOR**
ELŐADÁSOK
ZENE, TÁNC, STB.
LÉGY KREATÍV!

04.25. **KÉPZÉS**
MEGHÍVOTT KÉPZŐ
TÉMA:
MANIPULÁCIÓ

04.26. **SZÓRA**

04.26. **DÍJAZÁS + BULI**
MINDEN RENDEZVÉNY
DÍJAZÁSA ÉS EGY
NAGY ZÁRÓBULI





Szociális kirándulás

56









Társadalmi előadássorozat

60

